

MEMO

DATUM 1-11-2022
BEHANDELD DOOR Dhr. J. Hijlkema
ONZE REFERENTIE -
BETREFT **Notitie ecologie inzake verleggen Buitenpolder**

Inleiding

Om de ontsluiting van het fabrieksterrein in de Bemmelse Waard (en daarmee de verkeersveiligheid) voor de omgeving te verbeteren wil K3 de Buitenpolder verleggen (zie Figuur 1). De optimalisatie heeft betrekking op het wijzigen van het tracé over een lengte van circa 300 meter, waarvan circa 50 meter over bestaande verharding. Het totaal oppervlak extra aan te leggen verharding is circa 1.680 m². Om het verharde oppervlak te beperken wordt ongeveer 600 m² verharding naast het toekomstige tracé weggehaald. De bestaande route blijft toegankelijk voor fietsers.

Figuur 1. Situering van de beoogde wegverlegging (donkergrijs). Gestreepte arcering is 600 m² te verwijderen verharding.

Met de aanpassing van het tracé hoeven vrachtwagens minder bochten te maken en is er een breder en overzichtelijk tracé beschikbaar. Het optrekken, afremmen en stationair draaien op de passeerstrook neemt af, hetgeen tot een langjarige vermindering van de stikstofdepositie leidt. Dit is omschreven in een separate notitie.

In deze notitie is op basis van literatuuronderzoek en meerdere veldbezoeken een beoordeling van de habitatgeschiktheid opgenomen voor soorten waarvoor in het kader van Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Doordat de Bemmelse Waard binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen onder zowel de Vogelrichtlijn- als de Habitatrichtlijn, is hierbij ook gekeken naar de eventuele effecten op habitattypen. De locatie van de wegverlegging bestaat in de huidige situatie uit grasland, ruigte en verharding met betonplaten (zie Figuur 2).

Figuur 2. De locatie van de wegverlegging bestaat in de huidige situatie uit grasland, ruigte en verharding met betonplaten.

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

De locatie waar de wegomlegging plaatsvindt ligt grotendeels binnen het GNN. Het oppervlak binnen GNN is circa 1.680 m². Binnen dit netwerk heeft de natuur een leidende functie. De omlegging van de weg wordt gecompenseerd door een gelijk oppervlak (1.680 m²) agrarische grond om te zetten naar natuur. Dit oppervlak betreft een deel van een groter gebied bestaande uit totaal circa 8 hectare dat op initiatief van K3 omgevormd wordt van agrarisch naar natuur. Hiervoor loopt een wijzigingsverzoek bij de gemeente Lingewaard bekend onder de naam "Herinrichting Bemmelse Waard, achter de Defensiedijk, Bemmelen". De om te vormen landbouwgrond is weergegeven in Figuur 3. In Figuur 4 is de om te vormen landbouwgrond en de om te leggen weg ten behoeve van een goede locatieduiding op één figuur weergegeven. Door de compensatie zal er per saldo geen sprake zijn van negatieve gevolgen op GNN. Er is geen sprake van uitbreiding van de bestaande activiteit. Ook wordt aanvullend 600 m² bestaande verharding dat tegen de voorgenomen wegomlegging ligt verwijderd.

Figuur 3: Om te vormen 8 hectare landbouwgrond naar natuur bestaande uit deelgebied A en B. "Herinrichting Bemmelse Waard, achter de Defensiedijk, Bommel".

Figuur 4: Om te vormen percelen in grijs, de om te leggen weg in groen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor het Natura 2000-gebied Rijntakken zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor een aantal habitatrichtlijnsoorten. Al deze soorten zijn voor hun leefgebied (gedeeltelijk) gebonden aan water. Het projectgebied bestaat in de huidige situatie uit grasland en op een gedeelte ligt een verharding met betonplaten. Negatieve effecten op deze soorten (bijv. bittervoorn en kleine modderkruiper) zijn dan ook niet aan de orde.

Het voorkomen van de bever in de nabije omgeving van het projectgebied is al langer bekend¹. De soort komt voor in de met oobos omzoomde wateren in de Bemmelse Waard. Doordat er geen houtopstanden verdwijnen en doordat het projectgebied niet nabij de genoemde wateren ligt, worden er geen negatieve effecten verwacht.

¹ Bureau Waardenburg, 2012. Natuurtoets eindinrichting Bemmelse Waard. Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. In opdracht van Zand- en Grintmaatschappij DOS BV.

Broedvogels

Het projectgebied bestaat uit (relatief) soortenarme graslanden en ruigtes, gelegen nabij een woning en galerie met rondom houtige begroeiing, en de huidige ontsluitingsweg. Het grasland vormt daarmee naar verwachting geen leefgebied voor de kwartelkoning. Door de relatief hoge ligging en het dientengevolge droge karakter wordt zowel porseleinhoen als watersnip niet in het projectgebied verwacht.

Negatieve effecten op andere kwalificerende broedvogels zijn niet aan de orde.

Niet-broedvogels

Doordat het projectgebied direct grenst aan bebouwing en de bestaande weg, is het niet te verwachten dat het grasland een noemenswaardige functie heeft als foerageergebied voor herbivore watervogels (eenden en ganzen).

Ganzenrustgebied

De locatie de wegverlegging ligt in een gebied dat is aangewezen als ganzenrustgebied. Het omleggen van de weg is mogelijk wanneer uit onderzoek blijkt dat nadelige gevolgen voor het rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk wordt beperkt. Daarnaast moet er altijd minimaal 500 hectare van het ganzenrustgebied overblijven. Omdat er in deze situatie geen sprake is van het uitbreiden van activiteit maar slechts een beperkte verplaatsing binnen hetzelfde ganzenrustgebied is er geen nadelige invloed te verwachten. Ook is er daarmee praktisch gezien geen afname van het ganzenrustgebied.

Veldbezoeken

In de winter van 2021 / 2022 is aan de hand van een drietal veldbezoeken geïnventariseerd of deze verwachting op basis van waarnemingen juist is. Bij de veldbezoeken is breder gekeken dan het projectgebied. Zo is telkens voor een tracé van 4,5 km vanaf de Waaldijk geïnventariseerd of de aangrenzende gras- en akkerlanden worden gebruikt door herbivore watervogels (zie Figuur 5). Eenmaal is ook de verder gelegen Ambtswaard (ruim 2 km) bezocht, omdat bekend is dat hier regelmatig grote groepen ganzen op de akkers foerageren. Ook is er op de projectlocatie gekeken of er (geschikte groeiplaatsen van) beschermde plantensoorten aanwezig zijn.

Veldbezoeken op 25 november 2021 en 1 december 2021

Op respectievelijk 25 november 2021 en 1 december 2021 zijn slechts enkele foeragerende grauwe ganzen in de Bemmelse Polder - oost waargenomen: 23 individuen, waarvan 15 in de Ambtswaard (zie Figuur 5). De kolken en moerasjes langs de dijk worden gebruikt door algemene watervogels zoals onder andere fuut, krakeend, kuifeend, wilde eend en knobbelzwaan. In het projectgebied waren geen herbivore watervogels. In het veld is beoordeeld dat er geen geschikte standplaatscondities voor beschermde plantensoorten aanwezig zijn (voedselrijk, plaatselijk verruigd).

Veldbezoek op 6 januari 2022

Op 6 januari 2022 is het onderzoekstracé opnieuw bezocht. Op akker- en grasland waren naar schatting groepen van respectievelijk 150 en 200 foeragerende kolganzen aanwezig (zie Figuur 5). Verspreid over de Bemmelse Polder - oost waren ook kleinere groepen (25 en 37) grauwe ganzen aanwezig. Bij al deze groepen kan de aanwezigheid van ganzen niet los worden gezien van het intensieve(re) agrarisch gebruik van de betreffende percelen. Uitzondering op

voorgaande was een groep van 20 grauwe ganzen in de Konijnenwaard. Deze ganzen foerageerden op een grazig stuk tussen de ruigtes. Mogelijk betreft het hier vogels die jaarrond aanwezig zijn. In het projectgebied waren wederom geen herbivore watervogels aanwezig.

Conclusie

Op basis van het uitgevoerde veldonderzoek kan geconcludeerd worden dat het projectgebied geen (noemenswaardige) functie heeft voor herbivore watervogels, vermoedelijk door het extensievere karakter als gevolg van begrazing met grote grazers. Ook zijn er geen zeldzame planten aangetroffen en kan met zekerheid worden gesteld dat hier geen (beschermde) habitattypen aanwezig zijn.

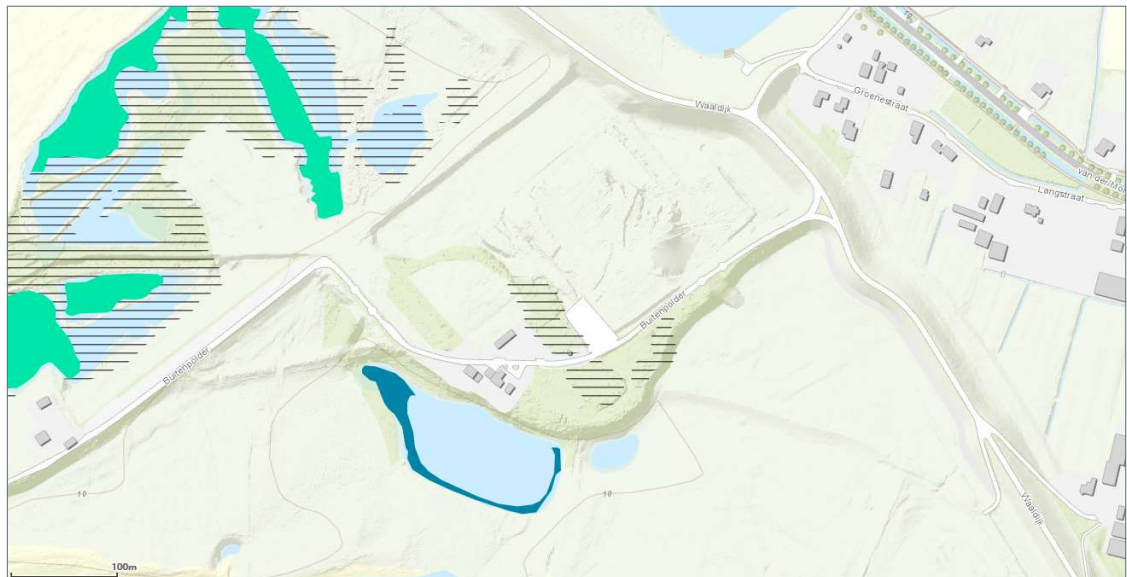

Figuur 5. Waarnemingen van foeragerende grauwe ganzen (groen) en kolganzen (blauw) tijdens veldbezoeken op 25 november 2021, 1 december 2021 en 6 januari 2022. Het onderzoekstracé is met een witte stippellijn weergegeven. De beoogde wegverlegging is met een zwarte stippellijn weergegeven.

Habitattypen

In het projectgebied zijn geen habitattypen aanwezig. Direct aangrenzend liggen Vochtige alluviale bossen (H91E0C) (zie Figuur 6). Deze houtopstanden blijven behouden. De indirecte invloed van het verkeer op de aangepaste weg is vergelijkbaar met de huidige situatie. Vanuit stikstofdepositie is het toekomstige gebruik zelfs gunstiger, omdat vrachtwagens minder hoeven te remmen en optrekken. Ook de passeerstrook (stationair draaiende vrachtwagens) hoeft naar verwachting minder te worden gebruikt.

Op ruimere afstand van de wegverlegging zijn de habitattypen Slikkige rivieroever (H3270) en Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) aanwezig. De wegverlegging en het toekomstige gebruik hebben geen negatieve effecten op deze habitattypen.

Figuur 6. De ligging van habitattypen rondom het projectgebied (arcering: Vochtige alluviale bossen, blauw: Slikkige rivieroeveren en groen: Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden). Bron: Atlas van Gelderland.

Licht en geluid

Het gebruik van de ontsluitingsweg wordt niet anders dan nu reeds het geval. De route wordt iets verlegd waardoor effecten van licht en geluid wat verplaatst worden binnen hetzelfde Natura 2000-gebied. De invloed van licht en geluid op het natuurgebied neemt dus niet toe en heeft dus geen nadelige invloed. De hoogwatervluchtplaats verruigt naar verwachting in de komende jaren, waardoor het zicht op de omgelegde weg vanaf de waterkering wordt beperkt.

Conclusie

Als gevolg van het voornemen om de Buitenpolder te verleggen worden geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Rijntakken verwacht. Door de lokale aard van de werkzaamheden en het toekomstige gebruik worden er tevens geen negatieve effecten op andere Natura 2000-gebieden verwacht. Door compensatie zal er per saldo geen sprake zijn van negatieve gevolgen op GNN.